

حسابداری شرکتها

(تعاونی، سهامی، تضامنی)

سرشناسه	: علیزاده، مرتضی، ۱۳۶۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: حسابداری شرکت‌ها / نویسنده مرتضی علیزاده.
مشخصات نشر	: تهران: آذرفر، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۱ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۲۱۱-۵-
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: شرکت‌ها — حسابداری
موضوع	: Corporations -- Accounting
رده بندی کنگره	: HF۵۶۵۸ / ش۴ع۸ ۱۳۹۶
رده بندی یوبی	: ۶۵۷/۹۵۰۷۶:
شماره ثبت کتاب	: ۴۸۶۱۳۲۳:
قیمت	: ۲۴۰,۰۰۰ ریال

www.ketab.ir

عنوان کتاب	: حسابداری شرکت‌ها
نویسنده	: مرتضی علیزاده
تیراژ	: ۱۰۰۰ نسخه
نوبت	: اول
تاریخ چاپ	: ۱۳۹۶ ش
صفحه و قطع	: ۲۳۱ ص
ناشر	: آذرفر
ناظر چاپ	: رضا بابارئیسی
طراح جلد	: محمدحسین عرب امیری
شابک	: ISBN 978-600-98211-5-0

تهران، میدان سپاه، خیابان خواجه نصیر، کوچه مفیدی، کوی شهریار پلاک ۴

تلفن: ۷۷۵۰۴۴۵۵ - ۰۹۱۲۳۱۷۳۵۵۰

مرکز پخش: شهرری، خیابان قم، پلاک ۱۹۵

تلفن: ۰۹۱۹۲۲۰۰۹۹۲۰

فهرست مطالب

مقدمه	
تعریف حسابداری	
۱- حسابداری به عنوان یک فعالیت خدماتی	
۲- حسابداری به عنوان یک فعالیت اقتصادی	
۳- حسابداری به عنوان ثبت تاریخچه	
۴- حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی	
۵- حسابداری به عنوان واقعیت اقتصادی	
۶- حسابداری به عنوان دانشی نوین	
فصل اول شرکتهای تعاونی	
حسابداری شرکتهای تعاونی	
- اهداف کلیه شرکتهای تعاونی	
- انواع شرکتهای تعاونی از لحاظ عضویت	
- تفاوت شرکت تعاونی عام با خاص در هنگام تشکیل	
- انواع شرکت تعاونی از نظر نوع فعالیت	
- سرمایه در شرکتهای تعاونی	
- حسابداری شرکتهای تعاونی	
- تغییرات سرمایه	
- انحلال و تصفیه	

فصل دوم شرکتهای سهامی

- تعریف شرکت سهامی
- مزایای شرکتهای سهامی
- معایب شرکتهای سهامی
- سازمان شرکتهای سهامی
- ضرورت تشکیل شرکتهای سهامی
- سهام
- عملیات حسابداری در هنگام شروع کار شرکتهای سهامی
- حقوق صاحبان سهام
- دلائل بازخرید کردن سهام توسط شرکت
- حسابهای لازم در شرکتهای سهامی

فصل سوم شرکتهای تضامنی

- شرکتهای تجاری
- شرکتهای تضامنی
- مقررات - تمیل - حسابها - تقسیم سود
- ثبت های اولیه تشکیل شرکت تضامنی
- حسابهای شرکت تضامنی
- ورود شریک جدید
- خروج شریک و فوت
- تصفیه (انحلال شرکت)

مقدمه

بخش اول

تعریف حسابداری (سنتی)

حسابداری عبارتست از: فن ثبت، طبقه بندی و تلخیص فعالیتهای مالی یک مؤسسه در قالب اعداد قابل سنجش به یول و تفسیر نتایج حاصله از بررسی این اعداد.^۱

بطوری که از تعریف مذکور استنباط می شود، حسابداری به عنوان یک فن شناخته شده است. ممکن است حسابداری یک فن باشد ولی دیدگاههای جدیدتری نیز اخیراً برای حسابداری مطرح شده است که به ذکر هر یک از آنها می پردازیم.

۱- حسابداری به عنوان یک فعالیت - مالی

انجمن حسابداری رسمی آمریکا (AICPA) در سال ۱۹۷۰ حسابداری را تحت عنوان یک فعالیت خدماتی که وظیفه آن تهیه اطلاعات مقداری (ماهیتاً مالی) می باشد، تلقی نموده است.

۲- حسابداری به عنوان زبان واحد اقتصادی

حسابداری به عنوان وسیله ارتباط اطلاعات مطرح شده و فعالیتهای مختلف یک واحد اقتصادی از طریق گزارشهای مالی که در زبان حسابداری به کار گرفته شده است، ارائه می گردد. کمیته تحقیقات حسابداری (ARS) شماره ۱۰، حسابداری را به عنوان زبان واحد اقتصادی مطرح نموده است.

۳- حسابداری به عنوان ثبت تاریخی^۱

حسابداری به عنوان وسیله ای که تاریخچه سازمان و معاملاتی که به وقوع پیوسته را نشان می دهد، تلقی می گردد.

۴- حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی^۱ حسابداری همیشه به عنوان یک سیستم اطلاعاتی مطرح بوده است. در این نظریه فرض شده است که در یک فرآیند، اطلاعاتی هستند که باید در سیستمی منظم به استفاده کنندگان منتقل شود.

۵- حسابداری به عنوان سیستم اقتصادی جاری^۲ حسابداری به عنوان وسیله ای که منعکس کننده واقعیتهای اقتصادی است بیان شده...

۶- حسابداری به عنوان دانشی نوین چنانچه حسابداری را به دو بخش (الف) مالی (ب) صنعتی تقسیم نمود، حسابداری مالی می تواند به عنوان دانشی^۳ نوین مطرح شود. حسابداری صنعتی به عنوان فن مطرح گردد، از اینرو نمی توان تعریف واحدی برای حسابداری در نظر گرفت. به هر صورت اکنون موضوع مشخصی در تعریف حسابداری وجود ندارد. شاید در آینده تعریف یا دسته های جدیدتری بتواند تعریف جامعی از حسابداری بنماید.

۱- تئوری حسابداری - هندریکسون

۲- تئوری حسابداری - هندریکسون

۳- مؤلف در نظر فوق در این کتاب مصر نمی باشد ولی اساتید بسیاری از دانشگاههای معتبر دنیا نظریه فوق را اظهار نموده و در کتاب حسابداری میانه^۱ (براساس نظام دانشگاهی) مؤلف اقدام به جمع آوری مدارک کافی در این زمینه نموده است که بیاری خداوند در آینده نزدیک چاپ خواهد گردید.

* کلیات :

شرکتهای تعاونی متشکل از گروهی از اعضا است که براساس نیاز مشترک دور هم جمع شده، با پیروی از قوانین تدوین شده به فعالیت می پردازند، در شرکت تعاونی نیاز مشترک مبنای تشکیل و ایجاد شرکت است، هدف اصلی آن حذف واسطه های غیر لازم در کسب و کار می باشد، تفاوت اساسی بین شرکتهای تعاونی و سهامی به اختصار به شرح زیر است:

شرکت تعاونی

شرکت سهامی

۱_ سرمایه در تشکیل آن مهم است.	سرمایه در تشکیل نقشی ندارد.
۲_ مبنای تحصیل حداکثر سود براساس مبلغ سرمایه گذاری.	مبنای تأمین حداکثر نیاز مشترک اعضا.
۳_ نقش سهامداران در مالکیت محدود به میزان سهام است.	نقش اعضا در مالکیت به طور یکسان است.
۴_ حق رأی سهامداران به نسبت سهام است.	حق رأی اعضا به طور مساوی است.
۵_ ارزش سهام بستگی به میزان سودآوری شرکت دارد.	هدف اصلی شرکت سودآوری نیست بنابراین ارزش سهام براساس سودآوری ارزش گذاری نمی شود.
۶_ از تسهیلات دولت برخوردار نیست.	از تسهیلات دولت برخوردار است.
۷_ از معافیت های مالیاتی برخوردار نیست.	از معافیت مالیاتی برخوردار است.
۸_ تشکیل و ثبت شرکتها به عهده مؤسسين است.	از حمایت های دولتی برخوردار می شود.

* اهداف کلی شرکتهای تعاونی

۱. ایجاد و تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل.
۲. قرار دادن وسایل کار در اختیار کسانی که قادر به کارند ولی وسایل کار ندارند.

۳. پیشگیری از تمرکز و تداول ثروت در دست افراد و گروههای خاص جهت تحقق عدالت اجتماعی.

۴. جلوگیری از کارفرمای مطلق شدن دولت.

۵. قرار دادن مدیریت و سرمایه و منافع حاصله در اختیار نیروی کار و تشویق بهره برداری مستقیم از حاصل کار خود.

۶. پیشگیری از انحصار، احتکار، تورم، و اضرار به غیر

۷. ترویج و تحکیم مشارکت همگانی و تعاون عمومی

۸. تأمین نیازهای مشترک اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، اعضاء و کمک به تحقق عدالت اجتماعی

۹. تأمین نیازهای حرفه ای و شغلی اعضای، راهی اعضاء

* انواع شرکت تعاونی از لحاظ عضویت

۱_ شرکت تعاونی عام

۲_ شرکت تعاونی خاص

* شرکت تعاونی عام. نوعی از تعاونی است که عضویت در آن آزاد بوده، هر کسی می تواند قسمتی از سرمایه اولیه و یا افزایش آن را از طریق عرضه سهام به عامه مردم تأمین نمایند.^۱

* شرکت تعاونی خاص. نوعی از تعاونی است که عضویت در آن برای گروهی از طبقات خاص (کارگران، کارمندان، کشاورزان، دانشجویان، ایثارگران، زنان، مشاغل خاص...) پیش بینی شده،

۱- بند الف ماده ۲ دستورالعمل تشکیل تعاونی ها

بدیهی است این نوع شرکت تعاونی در صورت داشتن ظرفیت، موظف به پذیرش متقاضیان واجد شرایط بوده و از این نظر محدودیتی برای عضویت وجود ندارد.^۱

تفاوت شرکت تعاونی عام با خاص در هنگام تشکیل

۱. تشکیل شرکت تعاونی خاص نیاز به اخذ مجوز صرفاً از اداره کل تعاون یا اداره تعاون دارد. در حالی که

تشکیل شرکت تعاونی عام نیاز به اخذ مجوز از وزارت تعاون دارد.^۲

۲. در تعاونی های عام همه هیئت مدیره محدودیتی برای عضویت وجود ندارد. در شرکتهای تعاونی خاص

عضو باید جز یک گروه خاص از قبیل کارگران، کارمندان، کشاورزان، دانشجویان، ایشارگران، زنان،

مشاغل خاص و نظائر اینها باشد.^۳

نکته: ذکر نام تعاونی در تابلوها سربرگ های شرکت تعاونی

بدون ذکر نام عام و خاص ضروری است.

۳. تعداد اعضاء در شرکت تعاونی عام حداقل ۵۰ نفر^۴ و تعاونی خاص حداقل ۷ نفر،

۴. در تعاونی عام عرضه سهام به عموم مردم مجاز است و هیچگونه محدودیتی در این زمینه وجود

ندارد، در صورتی که در تعاونی های خاص جذب سرمایه به عموم ناممکن است.

۵. حداقل سرمایه لازم در هنگام تشکیل تعاونی های عام ۱۰۰ میلیون ریال و در تعاونی های خاص

۱۰ میلیون ریال می باشد.

^۱ - بند ب ماده ۲ دستورالعمل تشکیل تعاونی ها

^۲ - ماده ۹ قانون بخش تعاون

^۳ - بند ب ماده ۲ دستورالعمل تشکیل تعاونی ها

^۴ - ماده ۴ دستورالعمل تشکیل تعاونی ها

نکته: اعضاء در هنگام تشكيل شركت تعاونی باید حداقل ۳ ۱ مبلغ تعهد را نقداً به حساب بانک

شركت تعاونی در شرف تأسيس واریز نمایند.

۶. عضویت کارکنان دولت در کلیه شرکتهای تعاونی عام و خاص مجاز است.

۷. کارکنان دولت در قبول مسؤولیت به عنوان اعضاء هیئت مدیره و مدیریت عامل در تعاونی های

خاص مجاز بوده، در حالی که در شرکتهای تعاونی عام مجاز نمی باشند.

* انواع شرکتهای تعاونی از نظر نوع فعالیت

تعاونی ها بر حسب نوع فعالیت به سه دسته تقسیم می شوند

۱. تولیدی

۲. توزیعی

۳. ترکیبی از تولیدی و توزیعی (چند منظوره)

* شرکت تعاونی تولید. نوعی از شرکت تعاونی است که اعضاء آن در امور مربوط به کشاورزی،

دامداری، دامپروری، پرورش صید ماهی، شیلات، معدن، عمران شهری و روستایی و عشایری و... اشتغال دارند.

* شرکت تعاونی توزیع. نوعی از شرکت تعاونی است که اعضاء آن در امور مربوط به تهیه و

توزیع کالا، خدمات، مسکن و... فعالیت می نمایند.

* شرکت تعاونی تولیدی و توزیعی، نوعی از شرکت تعاونی است که اعضاء آن به فعالیت تولیدی و توزیعی به طور مشترک می پردازند.

www.ketab.ir